

EKONOMIUTSKOTTETS UTLÅTANDE 1/2006 rd

Statsrådets utredning med anledning av kommissionens grönbok om förbättrande av EU:s ramar för investeringsfonder

Till stora utskottet

INLEDNING

Remiss

Stora utskottet sände den 9 december 2005 statsrådets utredning med anledning av kommissionens grönbok om förbättrande av EU:s ramar för investeringsfonder (E 121/2005 rd) till ekonomiutskottet för eventuella åtgärder.

Sakkunniga

Utskottet har hört

- äldre finanssekreterare Markku Puumalainen, finansministeriet
- direktör Erkki Kontkanen, Bankföreningen i Finland
- biträdande direktör Matti Turtiainen, Finlands Fondförening rf.

UTREDNINGEN

Förslag

EU:s gällande lagstiftning om investeringsfonder är från 1985 (85/611/EEG) och har senast kompletterats med två s.k. UCITS III-direktiv (2001/107/EG och 2001/108/EG), som har satts i kraft i Finland våren 2004.

Kommissionen tar i sin grönbok upp frågor som ska avgöras på kort och medellång sikt. På kort sikt är det primära att få klarhet i vissa faktorer som försvagar den rättsliga säkerheten, som erkännandet av investeringsfonder och anmälningsförfarandet över medlemsstaternas gränser samt definitionen av investerbara tillgångar. Det handlar i långa stycken om skillnader i sättet att genomföra direktivet och om att medlemsstaterna har olika åsikter i frågan.

Å andra sidan vill kommissionen också klargöra frågan om fondföretagens EU-pass och re-

klam, erbjudande och försäljning av fondföretagens produkter till enskilda investerare. Utredningen ska i den mån det är möjligt utnyttja direktivet om marknader för finansiella instrument. Kommissionen avser att utreda de här frågorna i vår.

På längre sikt bör lagstiftningen om investeringsfonder utvecklas så att den kan svara mot några av de viktigaste strukturella utmaningarna inom fondbranschen och förändrade investerarkrav. Regelverket bör göra det möjligt för branschen att erbjuda attraktiva och väl förvaltade produkter som framgångsikt kan konkurrera om investerarkunder. Bättre lagstiftning kan bidra till att skapa ramar för att utnyttja kostnadseffektivitet och synergieffekter över gränserna, bevara investerarnas förtroende, undvika att konkurrensen mellan ersättningsprodukter snedvrids i

onödan och stimulera en hälsosam utveckling av alternativa investeringar inom EU.

Bland frågor på medellång sikt som behöver klarläggas kan nämnas gränsöverskridande gemensamma fonder, större frihet vid val av förvaringsinstitut med eventuellt åtföljande uppdelning av tillsynen i medlemsstaterna, investeringsgränser (och konkurrens från ersättningsprodukter) och reglering av alternativa investeringar. Kommissionen vill börja utreda frågor på medellång sikt samtidigt som den söker lösningar på vissa problem på kort sikt. Kommissionen har tillsatt en arbetsgrupp för att utreda om det finns möjligheter till en enhetlig EU-lagstiftning i stället för den nationellt splittrade lagstiftningen om alternativa investeringar (privata aktiefonder och hedgefonder samt s.k. privat placering). Arbetsgruppen inleder sitt uppdrag i början av nästa år. En annan arbetsgrupp ska utreda frågan om lagstiftning om gränsöverskridande pooling.

Det är kommissionens åsikt att målen inte kan nås med de nuvarande regelverken utan att det kan bli nödvändigt med rätt stora ändringar i lagstiftningen eller en betydande utvidgning av direktivets räckvidd. I det här sammanhanget lyfter kommissionen fram tanken att direktivet kunde förvandlas till ett ramdirektiv enligt den s.k. Lamfalussy-metoden.

Regeringens ståndpunkt

Regeringen förordar kommissionens riktlinjer för åtgärder som primärt ska förbättra den rättsliga säkerheten och det nuvarande direktivet. På kort sikt prioriteras insatserna för att undanröja och minska osäkerheten kring och de olika åsikterna om det nuvarande UCITS-direktivet. Framför allt skulle tydligare bestämmelser om erkännande av investeringsfonder och anmälningsförfaranden för dem bidra till europeisk integration och gränsöverskridande fonderbjudan-

den. Vidare tillstyrker regeringen att definitionen av sådana tillgångar som fondföretag kan investera i förtydligas.

Det lönar sig också att se över direktivet på längre sikt till den del det omfattar investeringsgränser, alternativa investeringar och gemensamma fonder. Det kan visserligen försvåra en utvärdering att de nyaste ändringarna i direktivet om investeringsfonder (s.k. UCITS III) bara har varit i kraft i ett och ett halvt år. Finland ser gärna att frågorna utreds med hjälp av experter och omfattande samråd. Vid samråden bör också konsumenters och småinvesterares synpunkter tas på allvar.

Regeringen tillstyrker att regleringen av alternativa produkter och ersättningsprodukter till UCITS-produkter utreds samtidigt som regleringen av investeringsfonder utvecklas. Regelverken om investeringsskydd bör vara så enahanda som möjligt oberoende av tjänstetillhandahållare.

Om kommissionen beslutar föreslå nya regleringsåtgärder bör de vara väl motiverade och rätt dimensionerade och bygga på konsekvensbedömningar. Eventuella ändringar i lagstiftningen för att marknaden ska fungera smidigare får inte heller riskera investerarnas säkerhet eller urholka tillsynen av företag som tillhandahåller tjänster.

Regeringen stöder också tanken i grönboken att det på längre sikt kan behövas en total omstrukturering av direktivet till ett allmänt ramdirektiv - på vissa villkor - enligt den s.k. Lamfalussy-metoden. Då gäller det att se till att det nya direktivet har en fungerande struktur och att undvika att direktivet blir för detaljerat, de problem som direktivet om marknader för finansiella tjänster (2004/39/EG) på senare tid aktualiserat. Det är också viktigt med att utveckla sätt och metoder att ge investerarna information om kostnader och vinster för fondinvesteringar.

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

Motivering

Kommissionens handlingsprogram gäller ett mycket viktigt och starkt växande delområde av kapitalmarknaden. Investeringsfonderna kan bidra till att privata investerare hittar lönsamma objekt och till ökad stabilitet på kapitalmarknaden.

Utskottet konstaterar med stöd av utredning att kommissionens tillnärmelsesätt i det stora hela kan omfattas, som regeringen framhåller i sin ståndpunkt. I dagens läge då gemenskapsbestämmelserna bara har varit i kraft en relativt kort tid bör en harmonisering av medlemsstaternas olika tillämpningar prioriteras och de möjligheter den nuvarande lagstiftningen ger utnyttjas fullt ut.

På längre sikt, möjligen när de nya lagstiftningsbehoven har klarnat, bör det också för den här sektorn utredas om det lönar sig att införa ett ramdirektiv enligt Lamfalussyrapporten. Ekonomiutskottet har i ett tidigare utlåtande (EkUU 22/2005 rd) förordat att man går till väga som rapporten rekommenderar.

I samband med behandlingen av ärendet har det påpekats att inte bara gemenskapslagstiftningen utan också den nationella lagstiftningen

om sektorn behöver utvecklas. I det nuvarande läget är det inte tillåtet att registrera innehav av tillgångar i Finland och det försvårar i avgörande grad utdelningen från finländska investeringsfonder till andra EU-länder. Ekonomiutskottet har i ett tidigare betänkande (EkUB 2/2004 rd) påtalat missförhållandet. Med anledning av betänkandet kom riksdagen med ett uttalande (RSv 12/2004 rd) där den förutsatte att regeringen löser de rättsliga frågorna i anknytning till indirekt förvaring av värdepapper utanför värdeandelssystemet så att parternas rättigheter och skyldigheter regleras på ett tillförlitligt sätt samt lägger fram förslag om detta för riksdagen. Enligt utredning har beredningen inte påbörjats. Utskottet fäster allvarlig uppmärksamhet vid situationen och menar att åtgärder enligt riksdagens uttalande bör vidtas utan vidare dröjsmål.

Utlåtande

Ekonomiutskottet meddelar

att utskottet omfattar regeringens ståndpunkt med anmärkningarna och påminnelserna ovan.

Helsingfors den 17 februari 2006

I den avgörande behandlingen deltog

ordf. Jouko Skinnari /sd
medl. Arto Bryggare /sd
Sari Essayah /kd
Klaus Hellberg /sd
Martti Korhonen /vänst
Miapetra Kumpula-Natri /sd
Seppo Lahtela /cent

Jere Lahti /saml
Jouko Laxell /saml
Sirpa Paatero /sd
Klaus Pentti /cent
Antti Rantakangas /cent
Martin Saarikangas /saml
Oras Tynkkynen /gröna.

Sekreterare var

utskottsråd Tuula Kulovesi.